

3. Συλλογισμοί (σελ. 55)

(29)

Οι συλλογισμοί { μια ευχεκρινένη μορφή επιχειρημάτων αποτελούν

Τα τρία χαρακτηριστικά των συλλογισμών

α) Το συμπέρασμα { μόνο από δύο προκείμενες (προτάσεις) προκύπτει

β) Όλες οι προτάσεις { απλές της μορφής $Y-K$ είναι

γ) Στις προτάσεις { μόνο τρεις έννοιες εμπλέκονται

• Το Y του συμπεράσματος = ελάβων όρος (Y)

• Το K του συμπεράσματος = μείζων όρος (K)

• Ο τρίτος όρος που εμφανίζεται { μόνο στις προκείμενες } = μέσος όρος (M)

Π.χ.

$M-K$ Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί.

$Y-M$ Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος.

$Y-K$ Άρα, ο Σωκράτης είναι θνητός.

Εξήγηση παραδείγματος

Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί.

Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος.

Άρα, ο Σωκράτης είναι θνητός.

Ξεκινάμε από το συμπέρασμα, για να εντοπίσουμε το Υ (Υποκείμενο) και το Κ (Κατηγορηματικό).
 → Άρα, ο Σωκράτης είναι θνητός.

Βρίσκουμε στις 2 προκείμενες το Υ και το Κ του συμπεράματος, ^(όχι των προκείμενων) ώστε να απορρίψει ο τρίτος όρος / Μέσος όρος / Μ, που εμφανίζεται μόνο στις προκείμενες

→ Όλοι οι ^Μ άνθρωποι είναι ^Κ θνητοί. Μ - Κ
 Ο Σωκράτης ^Υ είναι ^Μ άνθρωπος. Υ - Μ
 Άρα, ο Σωκράτης ^Υ είναι ^Κ θνητός. Υ - Κ

Ο Μ συνδέεται στις δύο προκείμενες με το Υ ή το Κ ως εξής:

→ Στην 1η προκείμενη ο Μ συνδέεται με το Κ

→ Στην 2η προκείμενη ο Μ συνδέεται με το Υ

Στην 1η προκείμενη πρέπει να έχουμε:

Μ - Κ ή Κ - Μ

Στη 2η προκείμενη πρέπει να έχουμε:

Μ - Υ ή Υ - Μ

Αρα αποκλείεται στην 1η προκείμενη το Υ και στη 2η προκείμενη το Κ

Σ.Σ.: Στο συμπέρασμα πάντα Υ - Κ

Έτσι προκύπτουν 4 σχήματα:

α) M - K

Y - M

Y - K

^M
Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί.

Ο Σωκράτης είναι ^Mάνθρωπος.

Ο Σωκράτης είναι ^Yθνητός.

β) K - M

Y - M

Y - K

^M
Τα ψάρια δεν είναι θηλαστικά.

Τα δελφίνια είναι θηλαστικά.

Τα δελφίνια ^Yδεν είναι ψάρια.

γ) M - K

M - Y

Y - K

^M
Οι χύπες είναι πουλιά.

Οι χύπες ^Mείναι βαρκοβόρα.

Μερικά ^Yβαρκοβόρα είναι ^Kπουλιά.

δ) K - M

M - Y

Y - K

^M
Οι φιλόσοφοι είναι άνθρωποι.

Πολλοί ^Mάνθρωποι είναι Έλληνες.

Άρα ^Kκάποιοι Έλληνες είναι φιλόσοφοι.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Βασικές αρχές της συλλογιστικής διαδικασίας
με βάση το είδος των προτάσεων

1) Όταν και οι 2 προκείμενες είναι καταφατικές

→ Το συμπέρασμα είναι καταφατικό

2) Όταν η μία προκείμενη είναι καταφατική
και η άλλη >> αποφατική (αρνητική)

→ Το συμπέρασμα είναι αποφατικό (αρνητικό)

3) Όταν η μία προκείμενη είναι καθολική
και η άλλη >> μερική

→ Το συμπέρασμα είναι μερικό

ΑΡΑ:

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΕΣ	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ
2 προκείμενες καταφατικές	Συμπέρασμα καταφατικό
1 προκείμενη καταφατική 1 προκείμενη αποφατική	} Συμπέρασμα αποφατικό
1 προκείμενη καθολική 1 προκείμενη μερική	
	} Συμπέρασμα μερικό